

Innspill til barne- og ungdomskulturmeldingen fra Norsk kulturskoleråd

Kort om Norsk kulturskoleråd

Norsk kulturskoleråd er interesse- og utviklingsorganisasjonen for kommuner som eier og driver kulturskoler. Kulturskolerådet har hovedkontor i Trondheim, men har også medarbeidere i alle de nye fylkene som er gjeldende fra 2020. Totalt disponerer vi 22,6 årsverk.

Kulturskolerådet arbeider for å tydeliggjøre den viktige samfunnsrollen kulturskolen innehar samt styrke skoleslagets rammevilkår. Dette gjøres gjennom løpende dialoger med departement, direktorat og politiske partier, i samarbeid med andre organisasjoner samt aktører i UH-sektoren.

Norsk kulturskoleråds hovedfokusområder

På vegne av medlemskommunene har Norsk kulturskoleråd fremhevet tre fokusområder:

- Styrke kulturskolenes rolle knyttet til inkludering, flyktninger og utenforskap.
- Etablerere permanent utviklingsarbeid hos kommunene som kulturskoleeiere og i de kommunale kulturskolene, basert på veiledningsmetodikk.
- Øke kommunenes rammeplanforståelse, blant annet som grunnlag for utvikling av lokale læreplaner.

Etablering av nasjonalt kulturskolefond

Norsk kulturskoleråd mener at det må opprettes et nasjonalt kulturskolefond på 200 millioner kroner. Kulturskolefondet vil gi de kommunale kulturskolene tilgang til en forutsigbar og langsiktig delfinansiering av lokale utviklingsprosjekt. Dette er viktig for at de kommunale kulturskolene lokalt skal være i stand til å gi alle barn og unge et best mulig kunst- og kulturoplæringstilbud i en tid preget av akselererende endringer i samfunnet.

Det nasjonale kulturskolefondet kan med fordel prioritere støtte til samarbeid på tvers, både i og mellom kommuner, samhandling mellom kulturskole, barnehage, grunnskole og lærerutdanningsinstitusjoner samt kulturskoler som samarbeider med det frivillige kulturlivet. Flerårige prosjekt – gjerne med en varighet på tre-fem år – bør prioriteres.

Et slikt fond vil være relevant å etablere som oppfølging av Kunnskapsdepartementets strategiplan «Skaperglede, engasjement og utforskertrang – Praktisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning».

Norsk kulturskoleråd er klar til å ta en administrativ rolle for fondet, gjerne i samarbeid med KS, Utdanningsdirektoratet (Udir) og andre relevante aktører.

Kompetanseheving

Norsk kulturskoleråd har over tid sett at formell kompetanse innen kunst- og kulturfeltet er mangelfull i mange kommuner. Kunnskapsdepartementets ferske strategiplan tydeliggjør at regjeringens mål er *å styrke denne kompetansen, gjøre den mer attraktiv og bringe den opp på samme nivå som lærerutdanninger i andre fag*. Dette området er viktig for å styrke kvaliteten på tilbudene også i de kommunale kulturskolene.

Utviklingen av nye lærerutdanninger vil bidra til at flere velger denne utdanningsveien. Lærerutdanningene må videreutvikle dagens tilbud, men også fokusere nye tilbud og hvordan disse kan organiseres lokalt.

Norsk kulturskoleråd er beredt til å bistå i den viktige dialogen mellom praksis- og utdanningsfeltet, og vi mener at regjeringens tanker om insentiver er viktige.

PPU-utdanningen er vesentlig for kulturskolen, og kulturskolerådet ser svært positivt på at inntil 50 prosent av praksis i PPU nå kan gjøres i kulturskolen. Det er imidlertid viktig å sørge for at denne praksisen faktisk skjer i større grad, og at den organiseres slik at den inneholder mer enn utelukkende enetimer. Studentene må få innblikk i – og delta i – aktiviteter der kompetanse omkring kulturskolen som ressurscenter blir oppøvet.

Norsk kulturskoleråd er allerede i gang med å kartlegge hvilke UH-institusjoner som tilbyr PPU som er relevant for kulturskolen, og vi vil snarest samle disse institusjonene og initiere en dialog med kulturskoler som kan – eller vil kunne – ta imot praksisstudenter.

Samarbeid med andre aktører

Norsk kulturskoleråd samarbeider med mange ulike aktører. Vårt formaliserte samarbeid med KS er inne i en spennende periode med prosjektet *Kulturskolen for fremtiden*, der en skal se på kulturskolens rolle i oppvekst- og samfunnsutvikling.

Formålet med prosjektet, som i første omgang gjennomføres i perioden 2019-2020, er todelt:

- 1) Tydeliggjøre den kommunale kulturskolens potensiale som del av den lokale samfunnsutviklingen og det helhetlige oppvekstmiljøet i kommunen samt som aktør i det kommunale tjenestetilbudet til hele befolkningen.
- 2) Bidra til at kulturskolen får sin rolle og forventninger beskrevet i kommunens planverk.

Veiledning i kulturskoleutvikling

Kulturskolerådet ønsker mer samarbeid med Udir for å videreutvikle vår veiledningsordning. Gjennom denne tilbyr vi kommunene veiledning i kulturskoleutvikling.

I første veiledningsrunde (2016–2018) fikk 50 kommuner veiledning i kulturskoleutvikling fra oss – etter veilederkorpsmodellen Udir har utviklet. I runde to (2019–2020) får nærmere 60 kommuner veiledning. Tredje runde av Norsk kulturskoleråds veiledningsordning utlyses 1. januar 2020 – med oppstart i september 2020.

Rammeplanen for kulturskolen, «Mangfold og fordypning» – som er initiert av kulturskolerådets medlemmer – kommunene, er utviklet og utgitt av kulturskolerådet. Rammeplanen er basis for innholdet i veiledningen. I vårt rammeplanarbeid er det et fokus på strukturering av vurderingsarbeid og systematisk tenking rundt vurdering *for* og *som* læring. Dette er nytt for mange ledere og lærere i kulturskolene. Norsk kulturskoleråd er derfor opptatt av hvordan Vurdering for læring (VFL) kan følges opp på kulturskolefeltet.

Det er mange måter å nærme seg denne tematikken på. Norsk kulturskoleråd har vært i møter med Udir, for å dra nytte av Udires satsing på VFL. Som oppfølging av dialogen med Udir er Norsk kulturskoleråd i samtaler med Høgskolen i Innlandet for å se på muligheten av å videreutvikle *det skolebaserte kurset* Vurdering for læring (SkoleVFL) til et *kulturskolebasert MOOC (massive open online course - massivt åpent nettkurs)* i Vurdering for læring (KulturskoleVFL).

Et annet område der vi ser for oss et samarbeid med Udir er knyttet til kulturskolestatistikk. I Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) er det flere viktige kulturskoleaktiviteter som ikke synliggjøres, noe som igjen gir uheldige utslag i andre statistikker og oversikter – f.eks. SSB/Kostra. Skoleeierens og myndighetenes mulighet for å ha sammenliknbare tall mellom kommunene, blir derfor ikke så reelle som de kunne ha vært.

Skoleeiers ansvar

Det at kulturskolene er et lovfestet skoletilbud gjør det naturlig at kommunene – som kulturskoleeiere – får et system for kvalitetsvurdering også for kulturskolen, og som innlemmer skoleslaget i den årlige rapporten om tilstanden, med bakgrunn i opplæringslovens paragraf 13-10:

Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.

Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå desse vurderingane og nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-4. Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

Dette innebærer at det må formuleres tydeligere forventninger til kommunen i forskrifts form med hensyn til kulturskolen.

Vi ser derfor at det kan være klokt også å se nærmere på opplæringslovens § 13-6 :
Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.

Denne paragrafen har et utviklingspotensial når det gjelder tydeliggjøring av forventninger overfor skoleeier – jf. hva som også skrives i Kunnskapsdepartementets nye strategiplan «Skaperglede, engasjement og utforskertrang».

Målet for Norsk kulturskoleråds arbeid med kvalitetsutvikling i kulturskolen er å videreutvikle skoleslaget på alle målområdene som er omtalt i rammeplan for kulturskolen. Kontinuerlig og planmessig egenvurdering og refleksjon over egen praksis, er forutsetninger i dette arbeidet.

KS og Udir har utviklet ulike kvalitetsverktøy som kommunene kan bruke. Inspirert av disse har kulturskolerådet i samarbeid med firmaet Conexus utviklet *Insight-kulturskole*, som har som mål å stimulere til å utforske pedagogisk praksis gjennom datainformerte møter og samtaler. Kulturskoleeiere samt ledere og lærere i kulturskolen kan sette sammen ulike indikatorer og i felleskap arbeide med kvalitetsutvikling. Verktøyet har fortsatt et potensiale for utvikling, men kan etter hvert trolig inngå i en større «kvalitetsportefølje» for skoleeier – tilgjengelig i Udirs nettressurser.

Sluttord

Norsk kulturskoleråd har store forventninger til barne- og ungdomskulturmeldingen, og har satt stor pris på de mange mulighetene man har hatt for dialog, spesielt med Kunnskapsdepartementet. For at alle barn og unge i hele landet skal få et best mulig kunst- og kulturtilbud, mener Norsk kulturskoleråd at føringene og forventningene i strategiplanen «Skaperglede, engasjement og utforskertrang» er viktige i det videre arbeidet.

Kulturskolerådet har også satt stor pris på samarbeidet man har hatt med Kulturtanken for å få frem barn og unges stemme. For å gripe tidens ånd mener Norsk kulturskoleråd i tillegg at kulturskolen, på det digitale feltet vil kunne være en medaktør i arbeidet med å bidra til digitalt mangfold og motarbeide digitalt klasseskille.

Som utviklings og medlemsorganisasjon stiller Norsk kulturskoleråd seg til disposisjon for aktuelle myndigheter, og ser frem til å fortsette arbeidet for en styrket kulturskole med bakgrunn i denne meldingen til stortinget.

Med hilsen



Morten Christiansen
Direktør, Norsk kulturskoleråd